

А. М. Сумец,
Національний фармацевтичний університет,
Харків

СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Нині на виробничих підприємствах і рядові виконавці, і керівники різних рівнів управління мають уявлення про логістику і розуміють необхідність організації логістичної діяльності. Та це ще не означає, що її (логістичну діяльність) буде організовано професійно й що вона надасть підприємству більш ефективно функціонувати. Тому на сьогодні є потреба в методологічній підготовці насамперед тих спеціалістів, які безпосередньо організовують логістичну діяльність на підприємстві чи фрагментарно є причетними до виконання логістичних активностей. З огляду на це в даній статті буде наведено в достатньо концентрованій формі так звану дорадчу інформацію щодо специфічних особливостей менеджменту організації логістичної діяльності на виробничих підприємствах різної галузевої належності, а саме: трактування поняття «логістична діяльність», алгоритму ухвалення управлінського рішення, доцільності здійснення логістичної діяльності та конкретних етапів реалізації ухваленого управлінського рішення з організації та здійснення логістичної діяльності на виробничому підприємстві.

Автор сподівається, що наведений матеріал буде корисним фахівцям-логістам виробничих підприємств і підвищить рівень їхньої компетентності в царині логістики.

З огляду на багаторічні дослідження логістичної діяльності вітчизняних виробничих підприємств [1–24], на думку автора, під логістичною діяльністю (ЛД) підприємств слід розуміти один з основних напрямів їхньої господарської діяльності, що пов'язаний із плануванням, організацією, управлінням та контролем матеріальних потоків і відповідної їм інформації у процесі їхнього фізичного переміщення від місця виробництва до місця споживання шляхом послідовного та взаємоузгодженого в часі та просторі виконання належних логістичних активностей. Логістична діяльність має на меті насамперед мінімізацію ризиків і витрат, що пов'язані з виробництвом і збутом продукції, підвищення рівня якості обслуговування споживачів і, насамкінець, збільшення обсягу прибутку підприємства.

Специфіка ЛД певним чином впливає на загальний результат господарювання підприємства будь-якої галузі. Цей вплив має дуалістичний характер: з одного боку, у сучасних ринкових умовах розвиток підприємства неможливий без упровадження в господарську діяльність логістичного підходу, а з іншого – реалізація логістичного інструмента-

рію на практиці призводить до значних додаткових грошових витрат, що, як наслідок, може викликати погіршення фінансового стану і рівня економічної безпеки суб'єкта господарювання. А щоб цього не сталося, фахівцям треба, по-перше, чітко розуміти фізичну картину впливу логістичної діяльності на кінцевий результат господарювання підприємства, по-друге, визначитися з тим, чи варто (доцільно) організувати на підприємстві логістичну діяльність, чи передати виконання логістичних процесів і операцій стороннім виконавцям (тобто задіяти аутсорсинг); по-третє, чітко розуміти послідовність реалізації управлінського рішення щодо організації та здійснення ЛД на підприємстві. Це надасть можливість професійно організувати ЛД на підприємстві й отримати від цього економічний зиск.

Практикою доведено, що логістика істотно впливає на економічну ефективність господарювання підприємств, сприяючи повному розкриттю їхнього потенціалу. Це можна продемонструвати схемою, що ілюструє зв'язок між логістичною й господарською діяльністю підприємства (рис. 1).

Рис. 1. Найвні зв'язки між ефективністю логістичної й господарської діяльності підприємства (авторська розробка)

Крім зазначеного вище, варто звернути увагу на той факт, що організація ЛД на виробничих підприємствах надає можливість здобути ще й синергійний ефект від взаємодії різних підсистем останніх. Тобто завдяки організації і планомірному здійсненню ЛД на підприємствах забезпечується ефект від взаємного посилення зв'язків між суб'єктами господарювання ринку на рівні матеріального потоку або спільний ефект взаємодії всіх підсистем логістичної системи (ЛС) підприємства в загальному процесі виробництва продукції і обслуговування споживачів визначеного сегмента ринку.

Процеси, що реалізуються в ЛС підприємства, варто розглядати в цілісній сукупності, щоб визначити загальний економічний ефект з урахуванням економії на витратах в усіх її підсистемах і ланках. З огляду на це ЛД має стати ключовим складником загальної господарської діяльності. А це значить,

що логістичні рішення слід спрямовувати на розв'язання підприємством фактично всіх завдань, пов'язаних із забезпеченням нормального функціонування і якісного обслуговування споживачів.

Процес прийняття рішення про необхідність (доцільність) організації ЛД на підприємстві включає кілька етапів:

- 1) ідентифікація проблеми, яку необхідно розв'язати у процесі господарювання на визначеному сегменті ринку;
- 2) збирання інформації про проблему та чинники, що її спричинили;
- 3) визначення видів і характеру ЛД, що зумовлять швидке й маловитратне розв'язання проблем, пов'язаних із господарюванням підприємства на визначеному сегменті ринку;
- 4) аналіз можливостей щодо організації і здійснення на підприємстві обраних видів ЛД;
- 5) обґрунтування доцільності (необхідності) здійснення на підприємстві ЛД.

Алгоритм прийняття відповідного управлінського рішення про доцільність здійснення ЛД на конкретному підприємстві являє собою більш складний процес, який включає: детальний аналіз концепції розвитку підприємства, формування чи коригування його загальної стратегії, визначення необхідності запровадження логістичного підходу в діяльність підприємства та його реальні можливості щодо цього, обґрунтування доцільності організації ЛД й ухвалення цього рішення на рівні вищого керівництва (рис. 2).

Процес ухвалення рішення щодо здійснення на підприємстві ЛД — це окрема частина загального алгоритму прийняття управлінського рішення про доцільність зазначеного виду діяльності. Вона містить дії і процедури, що мають на меті не допустити помилкового рішення (рис. 2). Для цього попередньо виконується аналіз зовнішнього та внутрішнього середовищ та їхніх обмежень на ЛД, досвіду застосування логістичного підходу як закордонними підприємствами, так і вітчизняними, а також рівня невизначеності ситуації на ринку.

Як виходить зі схеми, що наведена на рис. 2, процес ухвалення рішення щодо здійснення ЛД у загальному вигляді характеризується наявністю однієї або декількох цілей, необхідністю вивчення проблеми і вибором раціонального рішення, заснованого на визначених критеріях, з урахуванням чинників, що обмежують можливість досягнення мети. Відомо, що найбільш важливим етапом процесу ухвалення управлінських рішень є розроблення їхніх можливих варіантів і вибір найкращого.

За умови, якщо керівництво визнало доцільність організації на підприємстві ЛД або ухвалило рішення щодо її дальшого поліпшення, слід розпочати етап безпосередньо планування й організації відповідних заходів. З погляду автора,

успішна реалізація їх можлива за умови виконання певного переліку дій (рис. 3).

Наведений на рис. 3 перелік дій надає найзагальніше уявлення про те, яку роботу необхідно провести фахівцям для організації чи поліпшення на підприємстві логістичної діяльності.

Відповідно до задекларованого підходу (рис. 3), ланцюг дій, що спрямовані на перегляд або формулювання логістичної місії й мети; визначення змісту і спрямованості ЛД, виконання систематизації видів ЛД, що здійснюється на підприємстві, й визначення пріоритету їхнього здійснення та дальшого розвитку; встановлення й оцінювання чинників впливу на ЛД; удосконалення або створення нової логістичної системи підприємства з відповідними системами логістичного менеджменту та реєстрації, аналізу й контролю логістичних витрат; вибір методичного інструментарію забезпечення розвитку ЛД у межах підприємства; оцінювання ЛД та формування висновку про ефективність її здійснення.

На думку автора, після визначення логістичної місії, мети, змісту й спрямованості ЛД одним з основних завдань її поліпшення на виробничих підприємствах, відповідно до запропонованого підходу, має стати систематизація зазначеної діяльності на види за наявними фазами переміщення матеріальних потоків та функціями, що в їхніх межах реалізують відповідні підрозділи і служби.

У висновку слід зазначити, що наведена інформація описує загальний підхід до організації логістичної діяльності на виробничих підприємствах і може бути сприйнята як методологічне підґрунтя для поліпшення професійної діяльності фахівців підприємств різної галузевої належності й дальшого розвитку науковцями теорії й методології логістики.

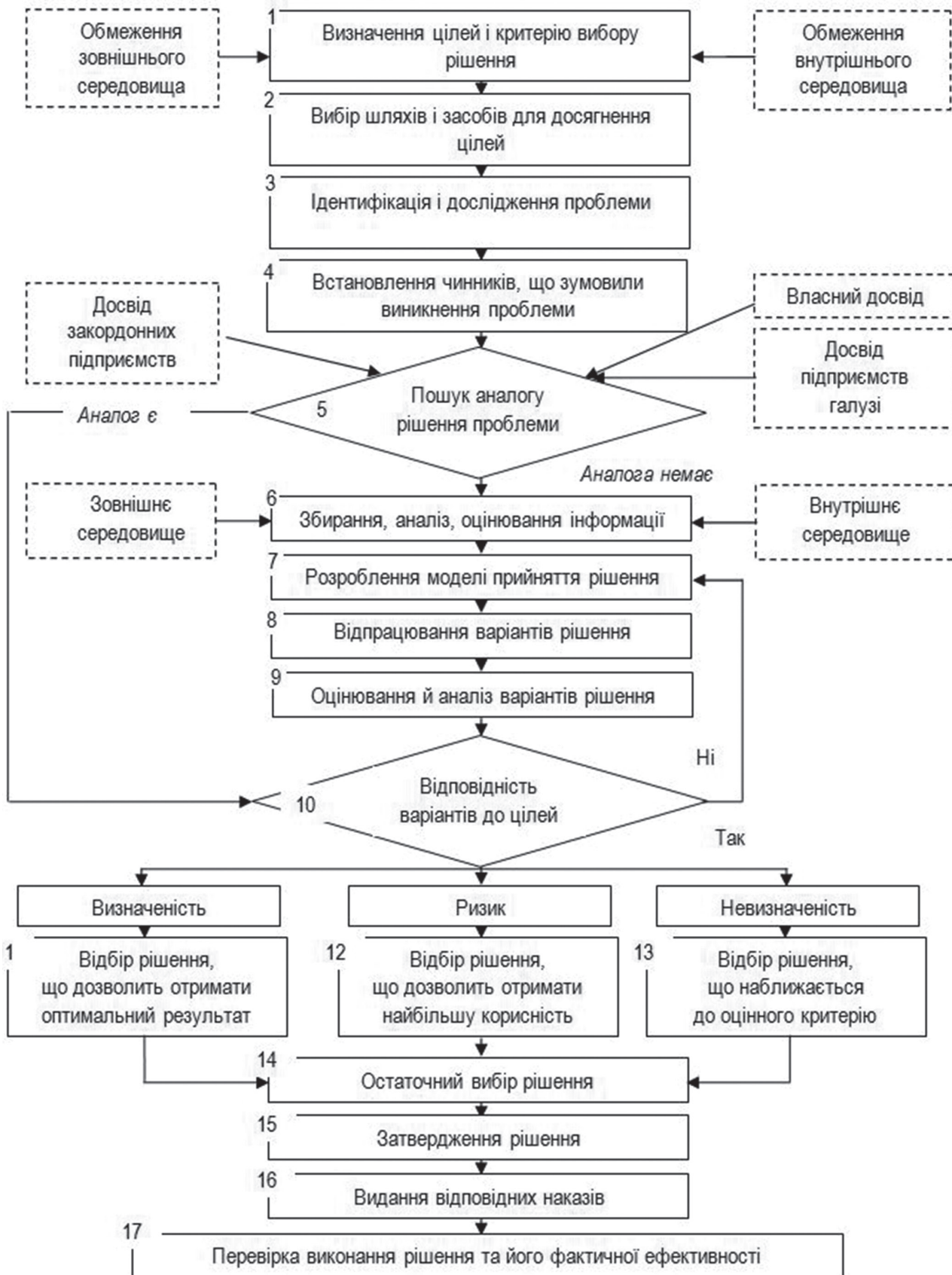

Рис. 2. Алгоритм ухвалення управлінського рішення щодо доцільності здійснення ЛД (авторська розробка)

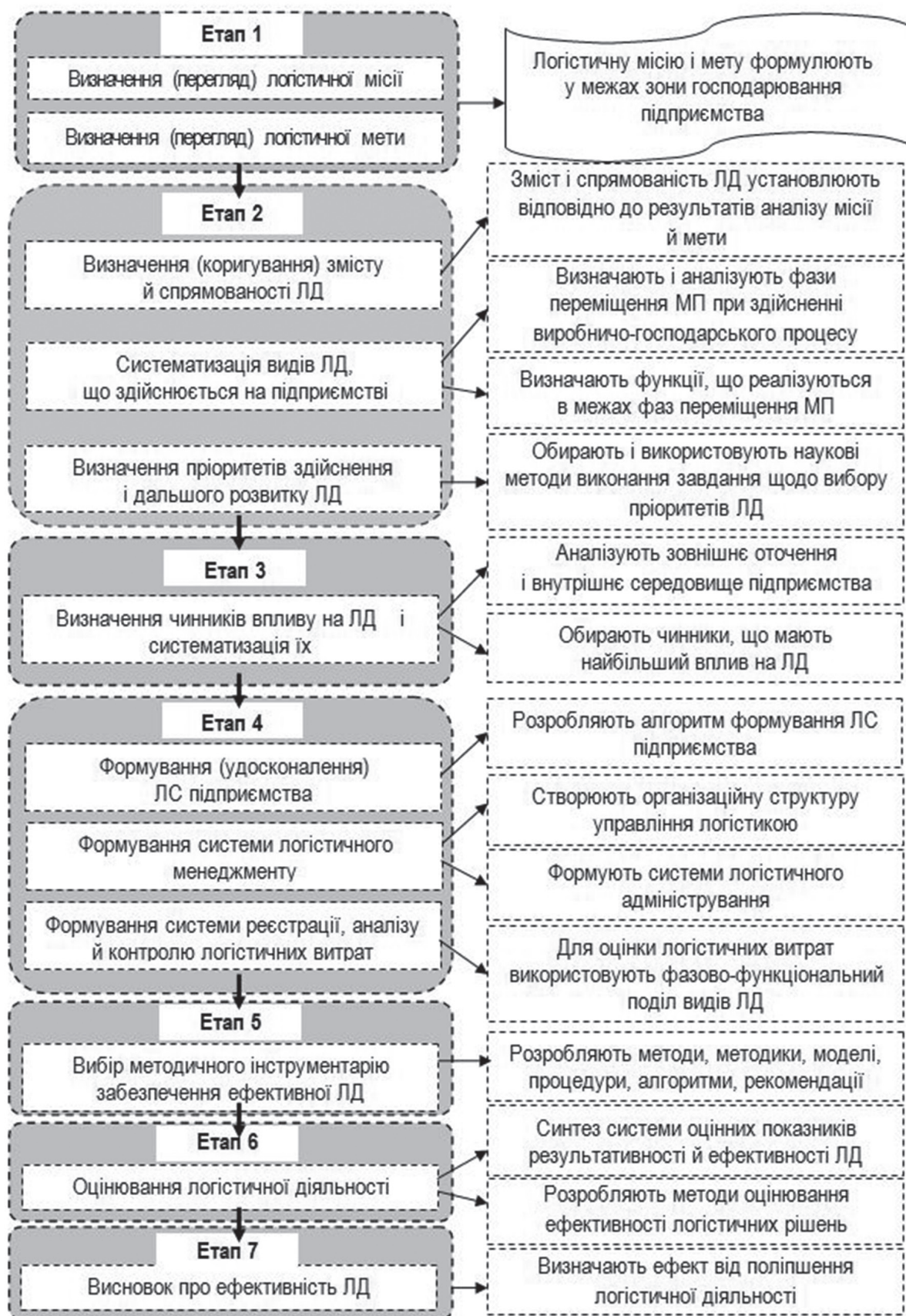

Рис. 3. Етапи реалізації управлінського рішення щодо організації і здійснення логістичної діяльності на виробничому підприємстві (авторська розробка)

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сумець А. М., Мищенко І. П. Особливості логістического управління ООО «Приколотнянський МЕЗ» // Логістика: проблеми і рішення: міжнарод. науч.-практ. журн. 2010. № 2. С. 28–40.

2. Сумець А. М. Опыт организации логистической деятельности предприятия масложировой промышленности // Логистика: проблемы и решения: международ. науч.-практ. журн. 2010. № 3. С. 20–27.

3. Сумець О. М. Логістична діяльність підприємства: формалізація операційної підсистеми логістичної системи // Вісник ХНТУСГ ім. Петра Василенка. Серія «Економічні науки». 2013. Вип. 137. С. 240–246.

4. Сумець О. М. Сучасні підходи до тлумачення дефініції «Логістична система» // Вісник Східноукраїнського нац. ун-ту ім. Володимира Даля: науч. журн. 2013. Ч. 1, № 5 (194). С. 106–110.

5. Сумець О. М. Змістовний аналіз дефініції «логістична діяльність» // Сталий розвиток економіки: міжнарод. науч.-виробн. журн.. 2013. № 4 (21). С. 290–296.

6. Сумець О. М. Основні компоненти логістичного менеджменту в аспекті забезпечення безпеки й ефективної логістичної діяльності підприємств // Комуніальне господарство міст: науч.-техн. зб. Серія «Економічні науки». 2013. Вип. 111. С. 194–201.

7. Сумець О. М. Актуальність запровадження логістики в господарську діяльність підприємств АПК // Логістика: проблеми і рішення: міжнарод. науч.-практ. журн. 2013. № 3. С. 38–44.

8. Сумець О. М. Цільовий підхід до управління активами підприємства як метод підвищення ефективності його логістичної діяльності // Вчені записки Таврійського нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія: Економіка та управління. 2013. Т. 26 (65), № 2. С. 147–155.

Спілка
Рекламистів
України

ЕКСПЕРТНА КОМІСІЯ СПІЛКИ РЕКЛАМІСТІВ УКРАЇНИ

ВГПО «Спілка рекламистів України» здійснює незалежні експертні дослідження та надає експертні довідки та висновки на запити державних органів, фізичних, юридичних осіб щодо відповідності рекламного продукту вимогам законодавства України про рекламу, про економічну конкуренцію, про захист прав споживачів, про інтелектуальну власність, щодо реклами окремих категорій товарів та послуг тощо.

Також можливе проведення експертиз щодо етичної, художньої та технічної якостей рекламного продукту, ефективності рекламних, маркетингових, PR-кампаній.

<http://reklamspilka.org.ua>

9. Сумець А. М. Проблемы повышения эффективности логистической деятельности АПК Украины // Логистика: проблемы и решения: междунар. науч.-практ. журн. 2013. № 6 (49). С. 35-39.
10. Сумець О. М. Фактори розвитку олійно-жирової галузі та їх вплив на логістичну діяльність підприємств // Вісник ХНТУСГ ім. Петра Василенка. Серія «Економічні науки». 2013. Вип. 149. С. 281-289.
11. Сумець О. М. Основні положення і принципи формування системи оцінних показників логістичної діяльності підприємств АПК // Вісник економіки транспорту і промисловості. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 45. С. 119-122.
12. Сумець О. М. Систематика видів логістичної діяльності підприємств агропромислового комплексу // Економічний форум: наук. журн. 2014. № 2. С. 157-163.
13. Сумець О. М. Система оцінних показників результативності логістичної діяльності підприємства // Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 6, ч. 3. С. 161-164.
14. Сумець О. М. Евентуальні сценарії розвитку АПК України як основа формування концепції логістичної діяльності сільгоспідприємств // Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». 2014. № 3. С. 207-216.
15. Сумець О. М. Змістовний аналіз категорій «ефективність» і «результативність» логістичної діяльності // Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». 2014. № 6. С. 185-191.
16. Сумець О. М. Система оцінних показників ефективності логістичної діяльності підприємства // Вісник Одеського нац. ун-ту. Серія «Економічні науки». 2014. Том 19, вип. 3. С. 230-234.
17. Сумець О. М. Методологічний аспект формування системи оцінних показників логістичної діяльності підприємств АПК // Вісник Східноукраїнського нац. ун-ту ім. Володимира Даля: наук. журн. 2014. Ч. 1, № 4 (211). С. 17-21.
18. Сумець А. М. Концептуальний підхід к організації логистической деятельности на предприятиях по производству и переработке сельскохозяйственной продукции // Вестник Полоцкого государственного университета: науч.-теор. ежемес. журн. Серия D: экон. и юрид. науки. 2014. Вып. 4. С. 123-127.
19. Сумець А. М. Организация логистической деятельности на предприятиях агропромышленного комплекса с поддержкой функции экономической безопасности // Рынок транспортных услуг (проблемы повышения эффективности): междунар. сб. науч. тр. 2014. Вып. 6. С. 217-223.
20. Сумець О. М. Критичний аналіз підходів до оцінки логістичної діяльності підприємств: препринт. Харків: Міськдрук, 2014. 32 с.
21. Сумець О. М. Теоретико-методологічні засади логістичної діяльності підприємств агропромислового комплексу: монографія. Харків: Друкарня Мадрид, 2015. 544 с.
22. Сумець О. М. Системна модель середовища функціонування підприємств олійно-жирової галузі як основа організації їхньої логістичної діяльності // Економічний форум: наук. журн. 2015. № 1. С. 171-178. ■